

**Міністерство освіти і науки України,
Мукачівський державний університет,
Глухівський національний педагогічний університет
імені Олександра Довженка,
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького,
Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія,
Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького
Південноукраїнський національний педагогічний університет
імені К. Д. Ушинського,
Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара**

Збірник тез доповідей

I Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції

16 квітня 2026 року

МУКАЧЕВО-2026

УДК 001.89:373.2.013:376.013(043.2)

НЗ4

Наукові пошуки молоді в галузі дошкільної та спеціальної освіти: збірник тез доповідей I Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції (16 квітня 2026 р., Мукачєво) / За заг. Ред. В.В. Іванової. Мукачєво: Вид-во МДУ, 2026. 153с.

**Рекомендовано до поширення в мережі Інтернет
науково-технічною радою Мукачівського державного університету
(протокол № 3 від «22» квітня 2026 р.)**

Рецензент:

Зданевич Лариса Володимирівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти, психології і фахових методик Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

У збірнику вміщено тези доповідей учасників I Всеукраїнської студентської науково-практичної інтернет-конференції, у яких висвітлено актуальні напрями розвитку дошкільної освіти в Україні та світі, розкрито сучасні підходи до організації інклюзивного навчання в закладах дошкільної освіти, проаналізовано психолого-педагогічні аспекти розвитку дітей раннього та дошкільного віку. Особливу увагу приділено впровадженню інноваційних технологій навчання і виховання, а також підготовці фахівців дошкільної та спеціальної освіти у закладах вищої освіти, визначенню основних викликів і перспектив їх професійного становлення.

Видання адресоване здобувачам вищої освіти, науковцям, педагогічним працівникам, а також усім, хто цікавиться питаннями розвитку дошкільної та спеціальної освіти.

Відповідальність за достовірність фактів, цитат, цифр та інших відомостей несуть автори публікацій.

Редакційна колегія:

Іванова Вікторія Вікторівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Атрощенко Тетяна Олександрівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Попович Оксана Михайлівна – доктор педагогічних наук, професор, декан педагогічного факультету, Мукачівський державний університет.

Чекан Оксана Іванівна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

Кас'яненко Оксана Миколаївна – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри дошкільної та спеціальної освіти, Мукачівський державний університет.

© Мукачівський державний університет, 2026

©Кафедра дошкільної та спеціальної освіти, 2026

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1	
АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ	7
<i>Кікало Ліна Василівна, Поляк Юліана Іванівна,</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ	7
<i>Науковий керівник: Микуліна Антоніна Костянтинівна</i> <i>Матей Євгенія Василівна,</i> ЗДОРОВ'Я ЗБЕРІГАЮЧІ ТЕХНОЛОГІЇ В ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ (В УМОВАХ СЕНСОРНОЇ КІМНАТИ)	11
<i>Науковий керівник: Черепаня Наталія Іванівна</i>	
<i>Огар Наталія Василівна,</i> ДО ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ЛОГІКО-МАТЕМАТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	15
<i>Науковий керівник: Атрощенко Тетяна Олександрівна</i> <i>Сокурєнко Дар'я Федорівна,</i> ВПЛИВ МОВЛЕННЄВОГО СЕРЕДОВИЩА НА РОЗВИТОК АКТИВНОГО СЛОВНИКА ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	18
<i>Науковий керівник: Шевченко Юлія Михайлівна</i>	
<i>Субота Богдана Юрійвна,</i> ОСОБИСТІСНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЯК ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	21
<i>Науковий керівник: Атрощенко Тетяна Олександрівна</i>	
<i>Царван Катерина,</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОЇ ОСОБИСТОСТІ ДОШКІЛЬНИКА ЗАСОБАМИ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА	24
<i>Науковий керівник: Микуліна Антоніна Костянтинівна</i>	
НАПРЯМ 2	
СУЧАСНІ ПІДХОДИ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ ІНКЛЮЗИВНОГО НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВИТИ	29
<i>Бабідорич Тетяна Володимирівна,</i> РОЗВИТОК СЛУХОВОГО СПРИЙМАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ІЗ ПОРУШЕННЯМИ СЛУХУ ЗАСОБАМИ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	29
<i>Науковий керівник: Кас'яненко Оксана Миколаївна</i>	
<i>Данкович Леся Василівна,</i> МІЖДИСЦИПЛІНАРНА ВЗАЄМОДІЯ ФАХІВЦІВ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ІНКЛЮЗИВНОГО СЕРЕДОВИЩА В ЗДО	32
<i>Науковий керівник: Вовчок Вікторія Михайлівна</i> <i>Диусь Каріна Іванівна,</i> ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАЦІЇ У ДІТЕЙ З РОЗЛАДАМИ АУТИСТИЧНОГО СПЕКТРУ МОЛОДШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	35
<i>Науковий керівник: Чекан Оксана Іванівна</i>	

НАПРЯМ 1

АКТУАЛЬНІ НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ ТА СВІТІ

*Кікало Ліна Василівна, Поляк Юліана Іванівна,
здобувачки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти,
спеціальності 012 Дошкільної освіти
Науковий керівник: Микуліна Антоніна Костянтинівна,
старший викладач кафедри дошкільної та спеціальної освіти,
Мукачівський державний університет,
м. Мукачєво*

ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З ОБДАРОВАНИМИ ДІТЬМИ В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

Актуальним на сучасному етапі розвитку освіти є формування інтелектуально розвинутої особистості – талановитої, обдарованої, яка здатна створювати нове, проявляти творчість. Робота з обдарованими дітьми виступає одним з видів реалізації права особи на індивідуальність. Тому вже з дошкільного віку в ЗДО потрібно створювати умови для всебічного розвитку особистості як найвищої цінності на основі виявлення та розвитку її задатків, здібностей, обдарованості і талантів.

Дослідження вітчизняних психологів підтверджують: кількість обдарованих дітей з кожним роком зростає, що спричиняє необхідність пошуку ефективних підходів до діагностики обдарованості та розробці програм розвитку обдарованих дітей [3, с.161].

Аналіз наукових психолого-педагогічних досліджень дає змогу визначити, що «обдарованою є дитина, у якої рівень розвитку однієї або кількох здібностей перевищує умовну вікову норму, завдяки чого вона досягає значних успіхів у певній діяльності» [2, с.5].

Проблема обдарованості дитини активно досліджувалася такими українськими вченими як: В. Моляко, О. Музика, О. Кульчицька, Н. Лазарович та іншими.

О. Кульчицька вважає, що «обдарованість – це системне утворення, яке складається з високого рівня інтелекту, творчих здібностей і мотиваційного компоненту» [2, с.6]. Н. Лазарович в свої дослідженнях розкрила зміст і методику освітньої роботи з обдарованими дітьми 5-6 років засобами екологічної освіти задля розвитку їх інтелектуальних і творчих здібностей та педагогічні умови ефективного впровадження в практику сучасного дошкільного закладу.

Аналізуючи поняття «обдарованість» можна виділити основні її ознаки, такі як:

- сукупність задатків, які визначають передумови розвитку здібностей;
- наявність загальних здібностей, які зумовлюють широту можливостей дитини, своєрідність її діяльності;
- інтелектуальний потенціал, індивідуальну характеристику пізнавальних можливостей і здібностей;
- талант до певного виду діяльності;
- унікальні творчі здібності тощо.

До ранніх виявів обдарованості дитини належать: потужна енергійність, значна фізична, розумова і пізнавальна активність, порівняно низькі втомлюваність і потреба у відпочинку; раннє навчання ходьби та інших рухів; інтенсивний розвиток мовлення; допитливість, прагнення до експериментування; легке і швидке засвоювання та використання нової інформації; ранній інтерес до читання, часто – самостійне опанування його [1, с.58].

Обдаровані діти наділені високим творчим потенціалом і високим рівнем розвитку здібностей. У дошкільному віці виявляється *спеціальна обдарованість дитини*, ознаками якої є особливі здібності до певного виду діяльності. Як правило, їх класифікують на такі групи:

- математичні здібності;
- конструктивно-технічні здібності;
- загальні художні здібності;
- музичні здібності;

- літературні здібності;
- здібності до образотворчої діяльності [1, с.74].

Важливою характеристикою обдарованості є *креативність* – здатність до творчості. Згідно із психологічними дослідженнями основою обдарованості є закладений від народження творчий потенціал, який розвивається впродовж усього життя людини.

Обдаровані діти часто є оригінальними у поведінці та спілкуванні. Вони використовують особливі способи спілкування з дорослими й однолітками, чутливі до ситуації спілкування, виявляють уміння спілкуватися не лише словесно, а й за допомогою невербальних засобів (міміки, жестів, інтонації тощо), легко вступають у контакт з однолітками, прагнуть до лідерства у спільній діяльності [3, с.161].

Обдаровані діти частіше за своїх однолітків обирають роль дорослого в творчих іграх, змагаються з іншими дітьми. Не уникають вони відповідальності, пред'являють високі вимоги до себе, самокритичні; не люблять, коли до них ставляться із захопленням, обговорюють їхню винятковість, талановитість. Ці діти випереджають однолітків у моральному розвитку, активно прагнуть добра, справедливості, правди, виявляють інтерес до всіх духовних цінностей [1, с. 62].

Кожна дитина – унікальна особистість зі своїми перевагами і недоліками, тому головним у роботі з дошкільниками є пошук індивідуального підходу до кожної обдарованої особистості.

У закладах дошкільної освіти для виховання обдарованих дітей необхідно використовувати індивідуальні програми з урахуванням особливостей дітей, їхніх нахилів та інтересів. Ці програми мають відображати міждисциплінарний, розвивальний характер навчання, головні ідеї пізнання, а не сукупність конкретних фактів; сприяти розвитку різних типів мислення, дослідницьких умінь, навичок самоорганізованості; удосконалювати засоби спілкування і взаємодії з іншими [3, с.163].

Досвід практичної роботи з обдарованими дітьми свідчить, що вихователю для виховання таких дітей необхідно володіти належними психолого-

педагогічними і методичними знаннями; мати високий рівень інтелекту, широку ерудицію, творчий світогляд.

Щоб створити творчу атмосферу, педагог повинен:

- стимулювати бажання дітей працювати самостійно;
- заохочувати до максимальної захопленості у своїй діяльності;
- виключати будь-який тиск на дітей, створювати розкуту атмосферу;
- надавати дитині свободу вибору у застосуванні своїх здібностей.

Питання розвитку обдарованості у дошкільників залишається актуальною у дошкільній освіті, і залишається потреба у дослідженнях, які б враховували вікові особливості дітей та ґрунтувалися на розкритті індивідуального потенціалу обдарованої особистості.

Література:

1. Марінушкіна О.Є., Шубіна Г.В. Організація роботи з обдарованими дітьми в закладах освіти : Навч.-метод. посібник .Х.: Основа, 2008. 144с.
2. Організація роботи вчителя початкової школи з обдарованими дітьми : навчально-методичний посібник для студентів денної та заочної форм навчання спеціальності 013 «Початкова освіта» / укладач Т.І. Молнар. Мукачево : МДУ, 2018. 59 с. <http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/1379>
3. Тишкул Е.С., Микуліна А.К Проблеми розвитку обдарованих дітей дошкільного віку. *Наука майбутнього: збірник наукових праць студентів, аспірантів та молодих вчених* / гол. ред. колегії В.В. Гоблик; заст. гол. ред. Т.І. Молнар. Мукачево: РВВ МДУ, 2020. Вип. 2(6). С. 160-164 <http://dspace.msu.edu.ua:8080/jspui/handle/123456789/7828>

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>